

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 117. Argumentum centesimum septimum. Ex eo quòd,, secundùm
doctrinam Sanctorum, absque cautione operum, credendum non sit
existentibus in occasione proxima peccati mortalis, eam se deserturos ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

isfactionis operari potest? Et idem pœnitentiæ, quæ ab infirmo petitur, infirma est. Pœnitentiæ, quæ a moriente tantum petitur, timore ne ipsa moriatur. Videatur Cæsarii sermo 57. ubi de tali peccatore dicit: Pœnitentiæ illi dare possum; integram tamen securitatem dare non possum. Deus tamen... ipse scit, quâ fide, aut quâ intentione animi pœnitentiæ petit. Ego verò timeo, ne forte iste talis pœnitens nec in conscientia sua habuerit, quod in operibus non ostendit. Quia etsi cor videre non possumus, tamen, secundum Evangelicam sententiam; "ex fructibus eorum cognoscetis eos, &c.

1205 Videatur & Morinus l. 1. c. 17. ubi sic: Si (peccatores) morbo correpti pœnitentiæ petebant... reconciliationem concedebant (antiqui Patres) pœnitentiâ nullâ, aut brevi impoſitâ; agros autem tantum indicatâ, eâ conditione, ut si morbo superſites eſſent, eam exequerentur. Sed cum, præter verba, gemitusque morientis, nihil eſſet iis de ſinceritate, & iuſta quantitate compunctiōis ejuſmodi compertum, de ſalute tardè pœnitentium diſſidere plurimum, nihil velle certi affirmare prædicabant.

CAPUT CXVI.

Argumentum centesimum sextum.

Ex eo quòd pœnitentiæ eorum, qui confessa crimina facile, citò ac frequenter repetunt, majorem habeat apparentiam pœnitentiæ theatricalis, quam ſolidæ & veræ.

1206 Ejuſmodi pœnitentiâ Chryſoſtomus apud Stephanum noſtrum à S. Franciſco Xaverio *theatrali* vocat, nec abſque ratione. Quid eſt enim quòd duorum v. g. in Theatro pugnantium, dum unus velut ab altero occiſus procumbit, occiſio ipſius non reputatur niſi *theatralis*, niſi quia ſic occiſus, poſt Tragediam, ſurgit, vivit, agit ut antè? Quid eſt ſimiliter, quòd lachrymæ uxoris, ſuper mariti morte plorantis, ſed ſtatim poſt exequias ridens, gaudens, ſaltantis, jocularis ut antè, comica reputantur, potiùs quàm veræ, niſi eandem ob rationem? Quo ergo fundamento nos, qui cor hominis non videmus, ſed externa dumtaxat opera; quo (inquam) fundamento, aliud iudicabimus de pœnitentiâ ejus, qui, poſt confeſſa grandia crimina, ridet, ſultat, jocularatur, delicioſè flagitioſèque vivit, & agit, ut antè, niſi quòd comica potiùs & theatricalis fuerit, quàm verâ & ſolidâ? Nullus quippe in ipſis, poſt Confeſſionem, apparet effectus veræ ſolidæque pœnitentiæ, magis quàm in pœnitentibus comicis, & theatricalibus, poſt Comœdiam; ſed vita carnalis, voluptuoſa, ſuperba, vana, flagitioſa, gentilis, ut antè.

CAPUT CXVII.

Argumentum centesimum ſepſimum.

Ex eo quòd, ſecundùm doctrinam Sanctorum, abſque cautione operum, credendum non ſit exiſtentibus in occasione proxima peccati moralis, eam ſe deſerturos pollicentibus, poſteaquam fidem de eo datam non ſervare neglexerunt. Cur ergo potiùs, abſque cautione operum, credendum eſt conſuetudinariis, & recidivis, emendationem pollicentibus, poſteaquam fidem de eo datam non ſervarunt, ſed neglexerunt?

1207 Conſequentia bona eſt: cum par ratio ſit conſequentis, atque antecedentis; nec peccator magis credibilis ſit in uno quàm in altero caſu; nec S. Thomas de uno aliter quàm de altero philoſophetur. Vel ergo neutri, abſque operum cautio-

ne, vult eſſe credendum, vel utrique. Quod nullo modo eſt verſimile.

Ipii quidem, tam in caſu antecedentis, quàm in caſu conſequentis eſſe credendum, ubi ratio manifeſta non apparet in contrarium, exiſtunt Carolus ab Aſſumpt. in Pentologo ſuo Diaphorico fol. 98. hiſce verbis: Qui promiſiſſe ſepius dimittere occaſionem peccandi, & non dimiſit, non idè præſumitur non habere voluntatem relinquendi, nec ex hoc præſe capite debet ei, titulo indiſpoſitionis, ſeu deficientis voluntatis, denegari abſolutio.

1208 Sed in eo, ſicut & in aliis ſuis multis de pœnitentiâ opinionibus, ipſe eſt ſingularis, & non ſolum contradicit Theologis paſſim omnibus, ſed & Conciliis, Patribus, & Sanctis noviffimis, Thomæ Villianovano, Franciſco Xaverio, Carolo Borromæo, & Saleſio.

Siquidem Concilium Lateranenſe II. can. 22. ſic habet: Falfa ſit pœnitentiâ, cum pœnitens ab officio, vel curiali, vel negotiali non recedat, quòd ſine peccato ogi nullâ ratione prævalet.

Concilium etiam Romanum anni 1078. ſub Gregorio VII. Quicumque miles, vel negotiator, vel alicui officio deditus, quòd ſine peccato exerceri non poſſit... recognoſcat ſe veram pœnitentiâ non poſſe peragere, per quam ad æternam vitam valeat pervenire, niſi negotium derelinquat, vel officium deſerat, &c.

Similiter loquitur S. Gregorius homil. 24. in Evangelia. Falſi proinde pœnitentes ſunt, adedque ad abſolutionis beneficium indiſpoſiti, qui ejuſmodi occaſionem non dimittant, talesque habendi ſunt, qui adhuc in ea ſunt, poſtquam eam deſerere ſapiùs polliciti ſunt. Neque enim peccatum toto ſe corde odille, firmumque atque efficaci illius vitandi propoſitum habere credendi ſunt, juxta SS. Patres, qui dum proximam illius occaſionem abjicere poſſunt & debent, fidem datam de ea abjicienda violantes, in ea voluntariè perſiſtunt.

1209 Et idè S. Thomas Villianovanus conc. in ſer. 6. poſt Domin. 4. Quadrag. poſtquam §. 2. protulit memorabilem hanc ſententiam: *Sunt qui tenerritudine animi pro commiſſis & gemitus imo peſtore mittunt, & oculorum ſonte lachrymas aſſuenter effundunt; ſed nullo animi vigore peccati fugam à ſe abjiciunt. Statim enim poſt lachrymas redeunt ad plorata. Hiſ à Chriſto dicitur: "Tolle lapidem." Quoſi dicat, placeat quòd commiſſa ploratis; ſed deplorata iterum non repetatis. Quæ enim lavatur à mortuo, & iterum tangit mortuum, quid illi proſuit lavatio? §. 3. Quidam (inquit) cum peccati etiam propoſitum peccandi ſibi reliquiſſe videntur, ſed occaſiones delinquendi non ſugrunt. Hi per Confeſſionem non ſuſcitantur: quia non omnino ſerâs exunt... Fruſtrâ enim oculus plorat, ſi animus in crimine perſeverat. O peccator! ſi verè ploras, veni foras. Fuge concupiſcentiam, expelle mulierculam, ſolve catenam. Aliæ non credo lachrymi... Etiamſi milies juraveris, etiamſi obteſtando promiſeris, nunquam tibi credam. Illam autem qui à Domino vivificatus, deſiderio ſalutis, à vitiorum ſepulchro foras egreditur, vos, ô Sacerdotes! ſolvite, & ſinite abire. Cavete, ne eum in ſepulchro ſolvatis. Priùs exeat, ut ſolvatur... Priùs ergo vadat, & concubinam è domo pellat... Et tunc ad Confeſſarium redeat, & abſolvatur. Hic eſt rectus ordo, hic in Lazari ſuſcitatione à Domino ſervatum. Hunc ordinem ne tranſgrediaris. O Medice! cur ſacientem ſolvit? Cur indigno veniam promittis?... Heu! Heu! in domo Dei horrendum vidi. Paſtores, oves Domini jugalantes. Medicos, populi ſui ægrotos occidentes. Judices, turpibus adblandientes. Cenſores, flagitia palpantes. Cæcos, gregem Domini dirigentes... O miſeri, animarum non curatores, ſed interfectores.*

non consultores, sed deceptores! Quid respondebitis Domino, pro grege quem vestris blanditiis deceptis? ... *Vae miseris! non agritudinem, sed contributionem ac confessionem peccatorum curant, quam augere debuissent, promittentes pacem, quibus non est pax; & veniam, quibus aeterna damnatio parata est. Sic animas mortuas & securas à suis pedibus mittunt, tantò miseriores, quandò securiores. Vulnera linunt, vermem conscientiae extinguunt, stimulum peccati auferunt, ac securus peccatores ad inferna demittunt: qui si timorem populo incuterent, forsitan illum à vitis revocassent.*

1210 S. Carolus Borromeus, in Instruktionem Pastorum p. 2. designans casus, in quibus absolutio neganda, vel differenda est titulo indispositionis (uti vidimus cap. 90.) c. 16. inter eos ponit casum existentis in occasione peccandi, v. g. ejus qui concubinam alit, vel quid hujusmodi, Confessarius cum absolvi non debet, nisi prius illam ipsam occasionem profus abscindat. In aliis verò, ut alicui ludere communiter, in veneris aspectibus diu esse, conversari periculose cum feminis, perdurare in tabacis impudicis, si eis nuntium remittere non pollicetur; vel si spondeat, alias tamen cum de eo fidem fecerit, vitam non emendaverit, absolutio- nem differat, usque ad emendationis quadam argumenta videbit.

1211 Et ista quidem doctrina est S. Caroli de occasio- nibus quas vocat proximas per se; eò quòd tales sunt, ut per se, seu suapte naturà in peccatum inducant. Alias namque esse dicit occasiones per accidens proximas, quae licet per se in peccatum non inducant, respectivè tamen ad talem homi- nem, attentà speciali ipsius complexione, fragili- tateque, ob perversum quem induit habitum, seu consuetudinem, ad eò peccatum aliciunt, ut Confessarius jure metuat, quòd homo ille impos- sibilem à peccato non magis abtinebit quàm ante, si ea in occasione permaneat. Tales (ait S. Carolus) ob mundi corruptelam, plurimis esse so- lent, in castris esse, mercaturam sequi, Magistratus obire. ... alique id genus, quae dum quis tra- ctat, sit sepe ut vocibus blasphemis, furis, inju- stis, calumniis, odiis, fraudibus, perjuriis, & aliis ejusdem furinae sceleribus. ... tantam sibi eorum consuetudinem adixerunt, ut conjectari liceat, si in eisdem officiis maneant, cum se rursus eadem oblaturae sint occasiones, quòd fortiore animo ad resistendum peccatis non opponent, quàm hactenus fecerint; quòdque inde sequitur, in eadem luctum ex integro prolabantur. Omnes qui sunt hujusmodi, secundum Augustinum, vel negotium ipsi pericu- losum deponant, vel saltem absque licentia & obe- dientia pii & probati Sacerdotis non exerceant, ab ipso per opportuna remedia sic armati, ut spes rationabilis sit, occasionem ipsi sic armato non futuram amplius proximam. Qui tamen Sac- dos, hominem eo modo constitutum (consuetudi- narium utique) absolvi non debet, si existimat ad eadem peccata rediturum, quandiu in antiqua occasione perseverat; sed equum est, ut vitæ emen- datio, & quadam illius approbatio per aliquod tem- poris intervallum expectetur. Cæcus sit, qui non videt S. Carolum ibi agere de consuetudinariis in functionibus illis ex se bonis peccare solitis. De iis verò officiis actionibusque, quae nullam vel necessitatem Reipublicae, vel utilitatem secum ad- ferunt. ... ac facillimo negotio sepius ad diversa peccata trahunt, ut choreis interesse, agere cum blasphemis, versari in scurris, malorum se so- dalitatibus hominum adungere, tabernas frequen- tare, otio indulgere, simileque actiones exercere, in quibus usquequaque peccare mortaliter homines solent. Qui quidem ante non debent absolvi, nisi animo abalienato penitus illa ipsa se deserturos polliceantur. Et quidem si probabiliter sibi Confes-

sarius persuadeat, posse se fidem primæ vel secundæ a penitente sibi promissam factæ dare, quòd scilicet occasionem auferet, poterit eum promissionis in- tuitu absolvere. Si autem fidem semel atque iterum fregerit, ac tertio jam idem pollicetur, ipsi nec credat, nec absolutionem impendat, sed absolutionem differat, usque ad rem ipsa videat penitentem se omni peccato liberasse, in quo prius vixerat.

S. Franciscus Xaverius l. 1. epist. 1. *Jube prius, 1212* procul amoveant offendicula pudicitiae, ante abso- lutionem utique: quia ejusmodi hominibus sine arba in manu fides non est adhibenda, nec ab- solutio largienda.

S. Franciscus Salesius Constitut. Synodal. tit. 9. c. 5. *Quandoquidem plures Confessarii sese faci- les exhibent, ut impendant absolutionem ad eam, quam faciunt penitentes pollicitationem se emen- dandi, occasionem proximam deserendi. &c. dili- genti examen instituendum est, an idem in antea- tis Confessionibus jam tum promiserint. Si quidem id polliciti fuerint, nec tamen steterint verbo, non est quòd Confessarius fidem habeat, donec sint ab occa- sione sejuncti. Et quidem donec aliquo tempore illum non repentes vixerint.*

Quamvis ergo Juniorum quorundam opinio 1213 sit, existentem in proxima occasio- ne posse ter vel quater absolvi, priusquam de factò deserat, si deserere promittat. Contrarium docent Sancti il- li, cumque ipsis S. Antoninus 2. p. tit. 2. c. 11. Cajetanus, Navarrus, Suarez, Joannes Martinez To. 1. Oper. Moral. c. 15. q. 15. §. 4. Conubi- narium ne primà quidem vice absolvi posse, non expulsà prius concubinà, communis est senten- tia Doctorum. Enimverò Magistra rerum expe- rientia testis est, quam parum fideiendum sit pro- missione ipsius: cum vix unquam concubinam abjiciat, ante ejectionem absolutus. Videri pos- sunt Bartholomæus de Chaynis in suo Confessio- nali c. 4. Et Directorum concubinariorum ante annos ducentos impressum q. 5. Margarta Con- fessorum tit. de icentia requirit in Confessore, Chapeville de casib. reservat. tit. de eam. Con- fessoriorum.

CAPUT CXVIII.

Argumentum centesimum octavam.

Ex Rituali Romano, dicente, Videat diligen- ter Sacerdos quando & quibus confere- da, vel neganda, vel differenda sit abso- lutio, ne absolvat eos qui talis beneficii sunt incapaces: quales sunt, qui nulla dant signa sufficientia doloris ex toto corde, & vitam in melius emendare nolunt. Signa verò illa non magis dant consuetudinari & recidivi, de quibus agimus, quàm bonorum alienorum detentores injusti, qui ea non res- tituunt, cum possint, etsi restituere non semel promiserint. Ubi etiam agitur de negligenti- bus restituere famam injustè lesam, & adific- cere mysteria fidei dantibus & non sollicitis causam scandali, &c.

1214 Tales absolvendos non esse, nisi factà restituti- one, nec ipsorum promissis fidem adhiben- dam, absque illa cautione, satis indicat ipsum- met Rituale Romanum, dum subjungit, absol- vendos non esse, qui aliena. si possunt, restituere nolunt. Nolunt enim, qui non faciunt, cum pos- sunt: quia ubi ad aliquid faciendum duo solùm re- quiruntur, potestas & voluntas, quibus potestas non deest, sola deest voluntas. Tales proinde nulla dant signa doloris ex toto corde, nec vitam in melius emendare velle censendi sunt. Nec per-